

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Őszinte szó a kath. egyesületekhez és a kath. tanítókhöz.

Ha valaki azt mondaná, hogy mi kath. tanítók a nagy általánosságban fegyelmezetlenek vagyunk, nem tudom mi történik az állítóval. Keresnők, kutatók a vád indító okát s több mint valószínű, azt önmagunkban nem találják föl, hanem az adott viszonyokban és körülményekben, melyeknek nézetünk szerint kényszerítő okok miatt vagyunk alávetve. Igaz-e vagy sem, azt meg a jelen esetben én nem kutatom. De hogy a vád nem alap nélküli, ki fogok terjeszkedni oly jelenségre, mely a kath. tanító kath. érületét mintha nem is egy kissé, hanem nagyon is befátyolozná!

A napokban akadt a kezembe egyik róm. kath. tanítói kör f. évi ápril hó 30-án tartott közgyűléséről szóló jegyzőkönyve.

Ezen jegyzőkönyv igen lekötötte figyelmemet és méltán, mert, nem akartam elhinni, hogy létezzék kath. tanítói egyesület, a mely még egyrésztől bizalmatlan tagjai, tehát önmaga iránt, másrésztől oly szeretetteljesen ápolja az államosítás törekvéseit s vegezetül, hogy két malomban is képes legyen örölni, a mi magyarán azt jelenti, hogy kétkulacos munkát végez.

Azt mondja ugyanis a jegyzőkönyv, hogy a közgyűlés élénk eszmecserével vitatta meg a M. O. T. O. bizottságának igazgatótanácsa által kütüzött teteleit és állást foglalt, tehát magáévá tette Gabel Jakabnak a hivatalos értesítőben megjelent indítványát, a melynek e) és f) pontja imígyen szól:

«Az állam által kiegészített fizetésű tanítóállás betöltését, illetőleg az iskolafentartó csak a jelölés jogával bír, a kinevezést ennek alapján a miniszter eszközli.»

«Minden tanító hivatalbalépése előtt hivatalos esküt tesz le a kir. tanfelügyelő kezébe.»

Tekintsük már most az elsőt. Mit is foglal az magában? Félremagyarázhatlanul azt, hogy a

felekezetek, tehát első sorban a kath. Egyház az iskolák önkormányzatára vonatkozó törvényvel szentesített jogai sutba dobassanak és az állami hatalom az általa eszközözendő kinevezési rendszer alapján a kath. iskolák jellege fölött a lélekarangot meghúzza. (Meg vagyok győződve, hasonlóan értelmezik ezt a protestáns autonómia hívei is.)

Tisztában van-e az indítványt pártoló kör azzal, hogy a kinevezési jog egyuttal birtokjog? És ha igen, kath. érületre vall-e annak óhajta, hogy a birtokjog tulajdonjogot cseréljen épen azon iskolák fölött, a melynek életét, szellemét a kör tagjaira is bizza magasztos hivatásuk. Meggondolták-e, hogy az indítványnak pártolása egyenesen hadüzenet a kath. iskolák és azok kormányzata ellen?

Ha igen — a mit nem akarok elhinni — úgy nagyon szomorú bizonyosságát adták kath. érületüknek vagy ennek hiányában nagyon szenvedni látszanak az Egyház kormányzata alatt és ezek teljébe az Egyháznak kormányzati képességét is kétségbe vonják. Ugyan jó uraim, ha igen, mit keresnek önök a kath. iskolában, kath. tanítói érület hiányában? Mit szenvednek, mikor arra önöket senki sem kényszeríti? Miért nem mennek a kormányzat kifejtettebb birtokosainak védő szárnyai alá, hogy a kir. tanfelügyelő kezébe tehessék le az esküt, megbízhatatlannak tartván önmagukat akár a megválasztás, akár a kinevezés tényével jogilag összefoglalt törvényes kötelezettségek teljesítésére.

Nagy baj az, hogy a kötettségérzet hiánya ma már esküt kíván, a mi kétségtelenül szigorítja a fegyelmi eljárást; de nagyban tévednek akkor, ha az eskü fölvetelére a kir. tanfelügyelőt találják illetékesnek. Egyházunkkal szemben így illetéktelennek tartván (t. i. az Egyházat), az önök fölött gyakorolt vagy gyakorlandó ellenőrző tisztség hűséges eszközésére. És reá szolgált volna erre a kath. Egyház? Tudtommal az Egyház soha!

Egyébként is talán meg lehetett volna azt is gondolni, ha már esküről van szó, akkor annak

fölvételére a kath. Egyház alkalmazottjainál az Egyház közegei illetékesek és senki más.

A másik határozat is eléggé tanúsítja a kör katolikus népnevelői gondolkodását. Abban t. i. sem több, sem kevesebb nincs mondva, mint az, hogy a kör tagjainak többsége óhajtja, hogy a megyei általános tanítói egyesülethez kapcsolóssék.

Ugyan-ugyan, talán az indokolásban említett megyei közérdekért? Nem akarom elhinni, hogy eddig a megyei közérdeket mint kath. tanítók kellőleg ne szolgálták volna ezideig is. Vagy tán nem? Akkor ott nem fogják szolgálni, mert a ki itt kötelességmulasztó, az ott nem cselekszik különben. És ha mégis úgy vélik, hogy ott is eleget tudnak tenni, akkor tekintve, de szigorúan tekintve azt, hogy az ált. tanítói egyesületek felekezetenküliek, a hol a paedagógiai irány sok oldalról elűt a kath. paedagógia irányelveitől, akkor, barátim, azt kell gondolnom, hogy a két kudarsság ütötte föl fejét a határozatot hozó kör tagjai között. És ezt a gondolatot tovább fűzve, azt a következtetést nyerném, hogy az általam itt meg nem nevezett kath. tanítói kör tagjainak katolikus érzületéhez is kétség fér, a mi pedig veszedelmes jelenség.

De nem folytatom tovább. Hisz a mit mint kath. tanítói kötelességérzetből a fentebbiekben elmondani tartoztam, bárha azt kissé éle-
sebben tettem is, felment attól, hogy a kath. népnevelői pályán működő kartársaim kath. érzületének megtévesztésére szánt irányzatok törekvésekkel bővebben leszámoljak. Egyet azonban együttesen ki kell jelentenünk s ez, hogy a kath. iskolánál működő tanerő, ha szívében és lelkében nem kath. érzületű, a hitközösségben élő iskolafentartókkal homlokegyenes ellenkezésbe jutott akkor, mikor gyermekeiknek a róm. kath. Egyház által előadott hitvallásos alapon leendő nevelésére és képzésére a megválasztási tárgyban, mint jogi alapon lekötölte magát.

Befejezésül még annyit jósolhatok, hogy a hivatott és kath. szempontból kifogásolt határozatokhoz az egyházi főhatóság hozzájárulását megadni épenséggel nem fogja. Nem fogja megadni azért sem, mert a kath. tanító, mint ilyen első sorban az Egyház joghatósága alá tartozik és mert a kath. tanítónak eredményes munkásságának kifejtésére a hazára, az Egyházra, a megyei közművelődésre egyaránt elégséges, hogy a kath. tanító a kath. tanító-egyesületnek tagja.

Esztergom.

Bertalan Vincze.

A nőkérdés keresztény szempontból tekintve.

(Folytatás.)

Az orléáni püspök mit sem kárhoztat annyira a nőnevelésben, mint azt a bűnös időfecsérlést, melyet a nőknek művészi-kezdési kiképzetésére fordítanak. Elítéli különösen az ifjú leánykáknak

zongoratanításait. «Naponkint órákat kell tölteniök — panaszoja — zongoralecekkében, gyakorlatokban s még sem viszik többre, mint nagyon csekély mértékű gépies ügyességre. A mai zene egy fényes lárma, mely az idegeket bántja, a lelket föl nem vidítja. Az újjak tán megtanulják a gépies nehézségek leküzdését, de az érzelem nem művelődik ki a zene szellemi tartalmának megértésére.»

Szakasztott azonosság a festészetben.

«A modern nőnevelésben a leányokat szüntelen gyötrik az erőltetett tanulással: mindent, de mindent meg kell tanulniok, még mint serdületlen hajadonoknak, mert hát 18 éves korukkal megszűnik minden tanulás, mindenből tudnak valamit, semmiből sem alaposat, ez a nőnevelés sablonja. A komoly munkának érzését sem keltik föl bennök. Sőt maga a kézimunka is csak haszontalanságokra fordítatik.»

«Bőrvirágok, porcellánfestések, üvegragasztások foglalták el a harisnyák és fehérneműek készítését. A felületes nevelésnek folyománya aztán a világ hiúságos örömeiben való kedvtelésük. A rózsaszínű bálruhában elfelejtik a 18 éves hajadonok alaposan még azt a keveset is, a mit tanultak; egyedüli céljuk most már az, hogy jó pártit képezzenek és gazdagon házasodjanak. Mint férjes nők akarják aztán csak igazán élvezni az életet, az élet komoly földadataira még gondolni sem akarnak, pedig azok elmaradhatatlanok: a gondok, a betegségek s egyéb mulhatatlan bajok készületlen találják őket. Ha már élvezni képtelenek, akkor csak unatkozni tudnak. Ennek elűzésére rossz olvasmányokhoz fognak, sokszor a kártyázás képezi egyetlen szórakozásukat, ha nincs alkalom még tilosabb időtöltésben elfojtani az unalom bajait. Az élet ilyen és egyéb nehéz viszonyaiban nem ismernek olyan segítőeszközöket, melyek az ima és az isteni Gondviselés iránti bizalomban reményt és vigaszt nyújtanak; egy jó könyv, egy hasznos foglalkozás és mindenekelőtt igaz foglalkoztatása a szellemnek, hasznos gyümölcsöző munkát nemcsak nem ismernek, hanem attól fáznak is. Ezek a nők szellemesek, nem okosak akarnak lenni. Inkább akarnak világhölgyeknek tekintetni, mint praktikus házvezetőknék; pedig — úgymond a püspök — a legmindennapiasabb dolgokhoz, a házberendezéshez, a mosáshoz, varráshoz, szabáshoz több értelem, műveltség és képzettség igényeltetik, mint amennyivel egy modern világhölgy rendelkezik és kérkedik.»

Mayor Béla.

(Folytatása következik.)

A népnevelők neveltetéséről.

(Folytatás.)

De kutassuk tovább dolgot. Tegyük föl a kérdést: mi lehet az oka annak, hogy olyan hatalmas társadalmi tényező, minő a tanítóóság, abban a jelentőséges működési körben, a mely az övé, nem érvényesülhetett kellőképen?

Lehet, hogy én csalódom, bár csalódnám, de úgy képezem, hogy eme föltett kérdésre nem válaszolhatunk egyedül a tanítók anyagi helyzetének panaszaival, sem társadalmi mellőztetésüknek visszahatását nem hozhatjuk föl egyedüli ok gyanánt, mert a tanítójelöltek fogyatékos erkölcsi neveltetésében is találunk erre vonatkozó okokat. Sőt e körülmények között ok- és okozatbeli összefüggés is van: *mert míhelyt a tanítójelöltek behatöbb neveltetése a tanítók kralitását fokozza, fokozza pedig olyképen, hogy ennek súlya elől többé a társadalom ki nem térhet, akkor az a társadalom és anyagi helyzet kérdése, mint kapcsolatos kérdés, eme főkérdéssel együtt önként nyer megoldást.*

Távol áll tőlem, hogy a tanítóképzők ellen vádat emeljek. Sőt ellenkezőleg azt óhajtanám kimutatni, hogy ezek buzgó törekvését miként lehetne még eredményesebbé tenni. Különben az alábbiakban majd megértjük egymást.

A milyen szerény kilátások vannak a tanítói pályán minden tekintetben, épen olyan szerény és fogyatékos anyag jelentkezik a tanítóképzőkbe tanulólul. A jelentkezők legnagyobb része a szegényebb családok köréből való; ennek nemesak ismerete fogyatékos, hanem műveltsége, neveltsége is alacsony színvonalon álló. A jelentkezők másrésze azokból telik ki, a kik jóformán a ferde házi nevelés következtében voltak kénytelenek középiskolai tanulmányaikat félbehagyni, mert nem szokták meg a munkát, nem tanulták meg az engedelmisséget és az ebből fakadó egyéb erényeket sem kedvelték meg. Most a tanítóképzőknek jut feladatul ezt a vegyes elemet úgy formálni, hogy rövid négy év alatt *példa-embereket* adjon át bennük egy szép, egy jelentőséges, egy magasztos hivatásnak, a mely hivatásban ügybuzgalom által jó generációkat lehet nevelni az Egyház és haza biztosabb, szebb jövője számára, de a mely állásban nemzedékeket lehet tönkretenni pl. csak a hivatás körüli közönynyel is. Vajjon sikerül-e, mennyire sikerül ez a nagy és felelősségteljes munkája a tanítóképzőknek? Ám tessék elképzelni...

Az elől a tapasztalati tény elől nem lehet elzárkózni, hogy ma az oktatás minden ágában a *«tanítás»* a vezető czél, a kedély és jellemképzésre pedig alig jut figyelem, alig jut gond. Amde ez óriási nagy hiba a közerkölcs szempontjából. Főleg igen veszedelmes hiba a tanítóképzés terén.

Az én ideám szerint a képzőből kikerült fiatal tanítónak a neveltetés hatása alatt annyira *tipikusan tanítóra kellene már lennie, hogy ne is lehetne más, mint jó tanító. Magatartás, megjelenés, viselkedés, cselekvés, gondolkodás, érzés, jellem, szakismeret stb. tekintetében már első látásra föl kellene ismernünk a fiatal tanítóban a kész tanítót, a minden esalatkozás nélkül tiszteletreméltó minta-embert.* Ha egy gazdasági tanintézetet végzett fiatal emberrel társalogsz, (eltekinve

öltözékének sajátosságától), azonnal fölismered benne a szakembert. A kadét-iskolában nevelt fiatal embert öltöztessük át polgári ruhába, vezessük be egy társaságba, azonnal fölismerik, hogy katona. A fiatal tanítóra valamely társaságban, általános fölfogás szerint, legfőlebb ruházatlanak fogyatékosága, félrevonultsága, bátortalansága, bizalmatlansága enged következtetni, kivéve azokat, a kik épen ellenkezőleg kérkedni szoktak hitvány kincseikkel. Természetesen még veszedelmesebb az, ha az iskolában sem ismerjük föl a fiatal tanítóban a tanítót. *Szőke Sándor.*

(Folytatása következik.)

A gyermek és a modern pedagogia.

(Folytatás.)

Ez okból mondotta *Windthorst*, a német katolikusok elhunyt nagy vezére: *«Az anyák született tanfelügyelők».* A család keresztény jellegének szükségességét hangoztatja mindenkoron XIII. *Leó* pápa is. Mert a család keresztény jellemének pusztulásával győz a radikális párt, megdől a keresztény világnézet. A katolikusoknak kötelességük tehát nemesak az iskolára vigyázni, hanem mindenáron örködni a család keresztény volta fölött is.

Az a radikális párt tudvalevőleg nemesak a művelt nyugot államaiban iparkodik az iskolát hatalmába keríteni; nálunk is erős, félelmetes és hatalmas. A mennyire teheti, kézre játszik a magyar állam is. Ez az irány Magyarországon az államosítás képében mutatkozik. Bizonyos képmutatással és tüntetéssel mindig hangoztatják, hogy az állami iskolák növendékeiket hitoktatásban is részesítik. Ennek a hatása és eredménye nagyon összezsugorodik — mint azt már számtalanszor kiemelték — ha nem az egész tanítást hatja át a keresztény szellem. Ez tehát fokozatosan gyöngülni fog a mi családjainkban is, ha csak más eszközökkel, vagy katolikus iskoláinkban a keresztény nevelés folytonos tökéletesítésével azt a keresztény szellemet nem támasztjuk új életre s nem erősítjük.

A modern pedagogia természetesen szintén behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy milyen a gyermek helyzete a *konzervatív* és a *radikális* pártok mai iskolai küzdelmében. A radikális, az emancipált iskolának az is az álma, hogy az iskola teljesen autonom legyen, s önmagát igazgassa. Ezt az ideált csak úgy lehetne megvalósítani, ha a tanítói kar is önmagát kormányozná és egészítené ki. Ilyen eszmény lebegett *Diesterweg* előtt is, a ki minden emancipált tanítónak elismert patriárkája. *«A pedagogia — ezt írja — épen olyan önálló és független tudomány, mint minden más tudomány, s nem szabad függővé tenni sem a böselelettől, sem a theológiától, sem a politikától vagy az alkotmánytól; csak ha ezt belátjuk, s e belátás alapján cselekszünk is, remélhetünk a maga terén önálló és független iskolát.»*

Az emanczipáltaknak ez a pedagógiája a maga autonóm iskolájának javára követeli az iskolakényszert s az állami közoktatási monopóliumot is.

(Folytatása következik.)

Mikor kezeteket imára kulcsoljátok, jusson eszetekbe a haza.

Egy éve lesz nem sokára, ilyenkor volt, virágnylás idején.

Haza készültem, haza, hol azok élnek, kiket szeretek, hol magyar szóval fogadnak és megkérdezik tőlem: «Mit műveltél ott a messze idegenben, más nyelvűek között édes, gyermekem?» Hol megkérdezik tőlem: «Szerettél-e ott, hol másképen hangzik a szó, hol nem értenék meg téged, hol te sem értetted meg senkit, szegény gyermekem?» Haza készültem és úgy elképzeltem, hogy minő lesz e kérdésekre az én feleletem. Elképzeltem, hogy sirva fogok anyám vállára borulni és azt mondom neki: Anyám! a határszélén fáj a szívem, nem értettem meg senkit, magyar földről, német ajkuak közül, magyar földre, magyar ajkuak közé vonzott a szívem.

Ezt képzeltem és hittem is, hogy így lesz, pedig én Istenem, a gondolat de másformára változott! Pedig én hittem, hogy úgy fogok felelni és hogy mégis nem így történt, azt egy-két könyves gyermekszemnek, egy kicsi érmeeskének, egy német imaszerű fohásznak köszönöm. Leírtam és elolvasom, hogyan történt, de ha egyetlen betűt nem írtam volna, akkor is tudnám, ha nem olvasnám, elbeszélni is épen úgy tudnám azt a jelenetet, mely egy év előtt történt, virágnylás idején.

Emlékezem reá, mintha tegnap lett volna, pedig 365-ször kelt föl és nyugodott le azóta a nap, hogy egy vasárnap megváltozott a szívem, könyves lett a szemem és a lelkemben is másformára változott a gondolat.

Haza készültem akkor és igazán azt hittem, hogy utoljára vagyok kis falumnak kicsi templomában, hol németül hangzik el az ima. Azt hittem, utoljára és ez nem fáj nekem egészen addig, míg csak át nem léptem a templom küszöbét. Hanem oly különös az ember és oly különös az emberben a szív: mindenütt különbséget keres, talál, de a templomban soha. Nem jutott az eszembe, hogy itt másképen hangzik az ének, mint felénk, csak azt hallottam mindig: «Utoljára». És az Isten tudja mint volt, de ettől a szótól megfájdult a szívem.

Elgondoltam, hogy tán utoljára néznek reám azok a csöppségek, kik az anyémek voltak egy ideig; utoljára néznek reám és én elhagyom őket úgy, hogy nem tettem meg azt, mivel a hazának tartozom. Alig egy nappal, még nem fáj annak gondolata, hogy mindent itt hagyok és ékkor meg hiába mondtam a szívemnek: «Ne zakatolj, magyarok közé vágyom!» Nem használt parancs-

szavam: «Csitt! Hallgass, én parancsolok neked!» Az az akaratos jószág nem maradt vesztég és két szememből kiesordult a köny. Tudom, nagyon resteltem ezt akkor és erősen fogadtam, hogy sirni csak azért sem fogok. De mikor megláttam azokat az elhomályosuló gyermekszemeket, le hagytam folyni a könyeket és ma már egy cseppet sem szégyenlem, hogy akkor sirtam én.

Nem restellem, hisz akkor tudtam meg, hogy az ima hozza közelebb a szíveket és talán ott szerettem meg őket igazán. E jelenet után történt meg az is, hogy egy kis leány lekapcsolta nyakáról Mária érmeeskéjét, hogy emlékül adja nekem. Azóta vagyok gazdagabb egy kicsi éremmel, melyre ez van vésvé: «Oh Mária, ohne Sünde empfangen, bitte für uns». És ha én ezeket a szavakat elolvasom, mindig a mi szép hazánkra gondolok; ha én ezt a kicsi érmet nézem, mindig erősebb lesz bennem az akarat, hogy édes magyar nyelvünkre megtaníthassam apróságaimat.

És talán ennek a kicsi éremnek köszönhetem azt is, hogy egész nyáron visszatértek gondolataim egy kis német faluba, hogy magam előtt láttam kicsi falumnak piros muskátlis ablakait és a piros muskátlis ablakok alatt az én mosolygó arcú kicsikéimet. Talán ez a kis érmecke okozta azt is, hogy megváltoztattam előre elképzelt feleletemet és azt mondtam édes, jó anyámnak: «Anyám, a határszélén boldog volt a szívem, megértettem mindenkit és innét toletek, magyar földről, magyar ajkuak közül, magyar földre, német ajkuak közé vonz a szívem. Vissza, visszavágyom, hogy megérhessem azt, mikor magyar szóval fogadnak tanítványaim.

És jó anyámnak nem fáj az, hogy tőlük visszavágyom, mert ha a szeme könyves volt is, de ajka egy cseppet sem reszketett, mikor így felelt nekem: «Menj hát vissza, segíljen az Isten édes gyermekem.»

És vissza jöttem. Vágyam is teljesült, olykor meglepnek egy-egy magyar szóval tanítványaim s én egy év alatt arra a meggyőződésre jutottam, hogy a magyarosításnak egyik legfőbb eszköze az ima. Az első megértett magyar ima után beszélgetni is vágyakoznak a gyermekek; azt is tudom, hogy ima egyesíti a tanító szívet a gyermekével, azért föl kell az alkalmat használnunk és mikor az a sok szív egyszerre dobban, ne felejtünk el gondolni a hazára. Ha meglátjátok azt a sok áhitatos arcot, jusson eszetekbe ez a kérésem: Mikor imára kulcsoljátok kezeteket, jusson eszetekbe a haza! Mondjátok egy imát, kérjétek az Istent, segítsen meg bennünket, hogy megtaníthassunk minden gyermeket arra a nyelvre, mely szebben eseng, mint az ezüst harang. Gondoljátok a hazára, tanítsátok a tudatlanokat és önmagatokban lelitek föl a jutalmat. Majd megtudjátok, mily boldogító annak tudata, hogy mi is tettünk egy kicsike szolgálatot a hazának. Oh, én tudom ezt és hiszem, hogy az ima tanított meg erre engemet; az ima és az a kis érmecke, melytől egy kedves gyermek fosztotta

meg magát, melyet azóta féltett kinsként őrizek. Azok a német szavak keltették föl bennem a vágyat, hogy ártatlan gyermekajakról halljam ezt: «Oh, bűn nélkül fogantatott szűz Mária könyörögj érettünk, kik hozzád menekszünk».

Ohajom teljesült. Délutánonként ártatlan gyermekek áhitattal emelik szemeiket szűz Anyánk szobrocskájára, melyhez az ő kezeik hozzák el az erdő, a rét virágait és a kicsi ajkak megszólalnak: «Üdvözlégy Mária...»

Velük imádkozom én is, de azért nem cserélném föl érdemet olyanért, melyre magyarul van vése a szó, sőt még ilyesmit is hiszek, hogy a kegyes szűz Anya, Magyarország nagyasszonya megbocsátja az én vétkemet, hogy magyar nő létemre, magyar ima után, németül fohászokodom halkán, esendően: «Oh Maria, ohne Sünde empfangen, bitte für uns».

Megbocsátja, hisz akkor is az én édes, szép hazámra gondolok, arra gondolok most is, mikor ismételtlen arra kérlek benneteket, hogy imáitokba ne feledjétek belefoglalni a hazát.

Sopron-Ujlak.

Oszoly Jolán.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Fölvívás az orsz. kath. tanítói segélyalap által adományozandó ösztöndíjak és segélyek tárgyában. *Kivonat a Szatmár egyházmegye VI. körleveléből.* Az «Országos Kath. Tanítói Segélyalap» mindazon t. tagjait, a kik az alapszabályok 8. és 15. §§-ai értelmében jogosítva vannak ösztöndíjak vagy segélypénzek adományozására iránt folyamodni, van szerencsem ezennel fölkérni, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat az alapszabályok 20. §-ának e. pontja szerint az alapgyűjtő-bizottság, vagy a kerületi tanfőügyelői hivatal útján sziveskedjenek folyó évi július hó 15-ig az illető föltisztelendő egyházmegyei hatósághoz betérjeszteni. Szíves tájékozási megjegyzem, hogy a központi bizottság határozata értelmében a folyamodványt a benne foglalt adatok és indokok hitelesítése végett alá kell írni az illetékes plébános által. Ezen hitelesítés sem községi, sem működési bizonyítvánnyal nem helyettesíthető. A mi a melléklendő iskolai bizonyítványokat illet, tekintettel arra, hogy a központi bizottság ülése csak augusztus utolsó napjaiban tartható és így a folyamodványok elintézése az iskolai beiratások idejéig alig eszközölhető, legcélszerűbb hiteles másolatokban becsatolni. Tudatom továbbá, hogy segélyben csak azon t. tagok részesülhetnek, a kik legalább három év óta nem élvezték az alap ilyenmű jótéteményét. Végül a t. tagok érdekében kiemelendőnek tartom, hogy azok a folyamodványok, a melyekhez tagsági könyvecske nincs mellékelve, továbbá a melyek nem egyházi hatóságok útján, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek be, nem fognak figyelembe vételni. Esztergom, 1902. évi május 12-én. *Dr. Walter Gyula*, az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap közp. bizottságának elnöke. Kelt Szatmárt, 1902. június 12-én.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A Kismartonvidéki róm. kath. tanítóegylet, az évi közgyűlést f. évi július hó 1-én szentmisével megelőzve d. e. 10 órakor Kismartonban tartandja, melyre a tagtárs urakat, a nevelés és tanügybarátait van szerencsém tisztelettel meghívni. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv fölolvasása és az egyházmegyei hatóság válasza. 3. Új püspök úr ő méltósága üdvözlése. Hackl József alelnök. 4. Nyelvtani előadás. Földes Antal kismartomi tanító. Hackl József értekezésének bírálata.

5. A tanítóegyesületi szövetség közgyűlésére küldött bizottság jelentése. Horváth Viktor elnök. 6. Az országos tanító nyugdíj-törvény módosítás érdekében tett intézkedésekről való jelentés. Hackl József. 7. 1901 évi pénztár számadást felülvizsgáló bizottság jelentése. 8. Sopronmegyei általános tanítóegyesület és a csepregi tanító kerület átirata. 9. A tisztikar és a választmány újra választása. 10. Netáni indítványok. *Az elnökség.*

Tanítógyűlés. A széplaki-esperes-kerület róm. kath. tanítóegyesülete f. hó 5-én tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését Lozson. Jelen voltak föltisztelendő Nemess Sándor esperes-plébános elnök és Szenkovits Elek czenki fötanító, világi elnökön kívül méltóságos Solymosy Ödön báró, föltisztelendő Major Gergely helybeli plébános ntisz. Tibold József káplánnal, Kotsis István széplaki fötanító, egyesületi jegyző s 31 rendes tag. A gyűlést megelőzőleg reggel 9 órakor templomba vonult a tanítói kar, hol a helybeli plébános úr «Veni Sancte»-val ünnepélyes szentmisét mondott. Mise után az iskolába vonultak a tanítók, hol az elnök megnyitván a tanácskozmányt, szép beszéddel üdvözlé a tanítókat. Emlékeztette őket azon örömré, midőn értésükre esett, hogy gróf Széchenyi Miklós esztergom-fömegyei kanonok, Pázmán-intézeti kormányzó, a nevelés teréről a püspöki hivatalra lett lekegyelmebben kinevezve. De, úgy mond, azóta fokozódott ezen öröm, mert az egyházmegye kormányzását már át is vette a jó pásztor vasárnapiján. Megemlékezett azon fényes fogadtatásról, melyben új püspökünk részesült s azon magasztos beszédről, melyben figyelmeztette az ifjúság vallásos és keresztény erkölcsös nevelésre. Legyünk, igen tisztelt urak — úgymond — egyek a mi püspökünkkel hitben és cselekedetben, működünk teljes erőnkkel az ő szándékai szerint. Elnök visszhangra talált elnök úr fenkölt szellemű beszéde a tanítói kar szívében, mit hosszas éljenzéssel nyilvánított. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása után elnök bemutatja Solymosy Ödön báró, országgyűlési képviselőnek hozzá intézett levelét, melyben ő tudatja, hogy a közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltósága kijelentette, miszerint ő szíven hordja a tanítók ügyét s a pénzügyi kérdés szem előtt tartásával el is követ mindent, hogy azon sérelmek, melyek a tanítók kérvényezésében említetnek, orvoslást nyerjenek. Hogy a kérvények nem pártolólág, hanem egyszerűen adassanak át a miniszter úrnak, azzal indokolja ő méltósága, hogy nem lett volna megfelelő oly szakminiszternek, ki magától is szíven hordja a tárezája keretébe tartozó fontos ügyeket, — hogy neki a képviselőház valamit pártolólág adjon ki, lévén ő pártolója minden fontos és alapos ügynek, mit lépten-nyomon be is bizonyít. A tárgysorozat nyomán a módszertani előadásokra került a sor, mely alkalommal Sumbzky Lajos sarródi fötanító a kivonás gyakorlati módszeres előadását mutatta be, majd Lukács Károly süttöri osztálytanító olvasá föl értekezését a nyelvtan módszeres előadásáról. Mindkét előadónak szépen sikerült előadásáért a közgyűlés jegyzőkönyvilleg köszönetet mond. A vizsgalapot iratására nézve Rózsás Géza hegykői fötanítónak tett előterjesztése folytán hosszabb eszmeesere fejlődött, míg végre abban lett a megállapodás, hogy a jövőben a vizsgalapot megszüntnek s helyettük a tanulók szépirási gyakorlófüzetet lesznek a vizgán bemutatva. A jövő közgyűlés Ebergőczön lesz, melynek egyik tárgya tisztújítás lesz; ugyanekkor Nagy Pál szergényi fötanító bemutatja a szépirás tanításának gyakorlati módszerét; Szabó János endrédi fötanító kerétszeti szakelőadást fog tartani; Baán Hugó lozsi osztálytanító pedig párhuzamot von a mostani módszer és a taglejtéses (phonómimika, jelképes) tanítási módszer között. *Kotsis István*, a kör jegyzője.

VEGYESEK.

Ő felsége adománya az iskolatestvéreknek. A hivatalos lap a napokban közölte, hogy a király gróf Hunyady Imréné és özv. Kornis Miklósné kérvénye folytán, a nyitra-bajnai iskolatestvéreknek legfelső magánpénztárából 600 korona segélyt adományozott.

Tanítói szentgyakorlatok. Az erdélyi püspök úr ö méltósága, miként mindenki tudja, ez év július 7-re papi és 15-re tanítói szentgyakorlatot hirdetett Csik-Somlyóra 1800—1902. számú IV. körlevelében. Kétségtelen, hogy a lelki élet illetően nagyobb szabású munkájának gyümölcse az isteni kegyelem mellett főleg a belső ember diszpozíciójától, tehát erkölcsi és szellemi tényezőktől függ; mind a mellett tapasztalhattuk már többször, hogy a külső rend, elhelyezkedés, szükséges és czélszerű eszközök közel tartása többé-kevésbé felbiztosítéka a sikernek. Hogy tehát e tekintetben az adott viszonyok között mindent megtehessek a szükségesek beszerzésére s a kellő rend biztosítására: Püspök úr ö méltóságának magas meghagyása szerint testvéri szeretettel kérem a szentgyakorlaton résztvevő papságot és tanítói kart, hogy szándékukat július 4-ig levelezőlapon hozzám bejelenteni s hogy egyenlőt hoznak-e magukkal vagy sem, azt is jelezni mulhatatlanul sziveskedjenek. Így aztán sok fölösleges költség elmarad s a czélszerű elhelyezkedésben sem lesz fönakadás. Isten segítsen föltett szándékunkban. Csik-Somlyó, 1902. jun. 17. Bálinth György, finev. int. igazgató.

Köszönetnyilvánítás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Varga János czimzetes kanonoknak és győri állami tanítóképzőintézeti római katolikus hitoktatóknak, az intézeti növendékek ségélyezésére felajánlott kétszáz korona adományáért köszönetét nyilvánította.

Iskolai találkozó. Az angolkissasszonyok budapesti tanítóképző intézetének 1897-ben végzett növendékei folyó hó 30-án (hétfőn) előre megállapított terv szerint öt éves iskolai találkozóra jönnek össze. Délelőtt 10 órakor szentmise az angolkissasszonyok templomában. Délután 4 órakor találkozás a hűvösvölgyi villamosvasut végállomásánál.

Nőkről a nevelőknek. Lapunk hasábjain egész terjedelmében megjelent, így olvasóink előtt sokkal ismeretebb az a pedagógiai tanulmány, mely Pataki Lajos nőképződei tanár jeles tollából került ki, mintsem azt részünkről bővebben ajánlgatni szükséges volna. Szerző a nőképzés szemben az újszabó vett ama ferde társadalmi rendszert ostorozza, mely már a serdülő gyermekeikben fölbresztli a szertelen hiúságot és indokolatlan pögöt, minnek következménye az hogy már gyermekeveitől kezdve hályványképek tekinti magát, mely előtt mindenkinek térdre kell borulni. E mű most külön kiadásban is megjelent, esetleges tisztá jövedelme a Tanítók Háza és a Tanítónők Otthona javára fog fordítani. Az ára 60 fillér. Megrendelhető a szerzőnél Szatmáron, vagy bármely könyvkereskedésben is. A jó czél érdekében azonban kívánatos, hogy a megrendelések a szerzőhöz intéztessenek, mert ez esetben a könyvtári számlák is meg lesznek takarítva.

Katolikus tanítóképző intézet Pápán. Mint értesülünk, az ideai szeptember 1-jével megnyílik Pápán az irgalmas nővérek rendházában a katolikus tanítóképzőintézet első évfolyama. Ezen intézetet a következő tanévekben folyton egy osztálytal bővítik s négy évfolyamává fejlesztik. Horai Károly bíró veszpremi püspök aldozatkészségét fogja hirdetni ezen új intézet, mely, mint hisszük, a követelményeknek és várakozásoknak teljes mértékben meg fog felelni. Az intézet igazgatóját a püspök nevezi ki s e kinevezést már a napokban várják. A fölvetel iránt addig a nevezett zárda iskolának igazgatójától, Kriszt Jenő pápai plebánostól nyerhet bárki fölvilágosítást.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Ipoly-Bel (Hontmegye) magyar kántortanítói állomás. Javadalma 8 hold 927 □ öl föld, hívek mivelik. Párber 9 veka buza, 10 veka rozs, átlag 20 tanuló, minden tanulótlól fél veka buza, veteményeskert, ismétlőiskolaéirt

20 korona, stóla 10 korona, vallásalapból 36 korona, államségély 394 korona, melyhez oklevél kívántatik. Lakás két szoba, konyha, kamra, istálló. Pályázati kévények július hó 8-ig ipoly-szakállási plebániahivatalhoz küldendők. Választás július hó 10-én délelőtt 11 órakor Bélen, melyre személyes megjelenés kívántatik. 176 1—1

A nyitra-pásztói róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 12 katasztrális hold szántóföld és házikert: hitközségtől: 448 korona; állami segélyből: 348 korona; 12 ürmeter hasábfá és 140 köteg rőzse, ebből a tanterem is fűtendő; kétszobás lakás, konyha, kamra, istálló, ólak. Pályázati határidő: július 20. Személyes megjelenés előnnyel jár. Pályázatok a róm. kath. iskolaszékre (Nyitra-Pásztó, Galgócz mellett) czimzendők 186 1—1

Egri érseki megye.

A «Népnevelő» ez évi 11-ik számában megjelent **disznósdí pályázat július 25-ig** meghosszabbítottik.

Az arlói róm. kath. másodtanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: egy szerényen butorozott szobácska fűtéssel. Lakás, kertpótlék s fizetés czimen 800 korona. Kötelessége az I—II. osztályt s az ismétlősök egy részét tanítani, a gyermekeket az isentiszteletre vezetni, szükség esetében — ha képes — a kántorságban segédkezni. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. Az állás október 1-én foglalandó el. A kérvények július 25-ig alulirothoz Arlóra (Borsodm.) küldendők. *Borosák Mihály*, iskolaszék elnöke. 191 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A bars-szklénói kinestári kántortanítói állomásra folyó évi július 13-áig pályázat hirdettetik. Oktatási nyelv magyar-tót. Évi jövedelem az 1893. évi összeírás szerint: készpénz és egyéb járandóságokban 826 kor. 22 fill. 2 hold 1278 □ öl szántó, 627 □ öl kert, 1 hold 907 □ öl rét, 14 hold 100 □ öl legelő és szép lakás. A kellően fölszerelt kérvények a bars-szklénói róm. kath. iskolaszék elnökéhez küldendők. *Vetzel István*, ker. tanfelügyelő. 178 1—1

A jánosgyarmati (Barsmegye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Tannyelv: német-magyar. Javadalom: tisztességes lakás. Készpénzben 811 korona. Terményekben 305 korona, összesen 1116 korona. Járandóságok élvezete folyó évi szeptember 15-től jár, mikor is az állás elfoglalandó. Pályázati határidő *augusztus 3. Feldmayer Ágoston*, iskolaszéki elnök. 181 1—2

Csanádi egyházmegye.

A Fr.-N.-Iratosi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés készpénzben 800 korona, s köbméter tűzifa, fűtéshez szükséges szalma. Két szoba, egy konyha, fa- és éléskamra, istálló, disznóól 450 □ öl házikert, melynek fele szőlővel van beültetve; 1000 lélek utáni stóla. Kötelessége a tanító és kántori állással járó összes teendőket végezni. Az állás a megválasztás után mindjárt elfoglalandó. Kérvények a kis-iratosi róm. kath. plebánia hivatalhoz július 15-ig küldendők. 175 1—2

A magyar-czernyai róm. kath. elemi iskola fősztályának tanítói állására pályázat hirdettetik. Jövedelem: 252 kor. készpénz; 12½ mm. buza; 7½ mm. kétszeres; 4 köbm. tűzifa; só 15 klg.; gyertya 5 klg.; 1 hold herés, 2 hold szántó; 600 □ öl szőlő; szabad lakás és fűtés, házikert. Hivatalos összeírás szerint az összes jövedelem tesz 878 kor. 60 fill. A tanító köteles szükség esetén a kántort az orgonálásban helyettesíteni. A kellőleg fölszerelt folyamodványok július 31-ig, az iskolaszék czimére adandók be. 183 1—2

Győri püspöki megye.

A szanyi (Sopronm.) róm. kath. népiskolánál szeptember 1-re két osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés egyenkint 600 korona havi részletekben, butorozott különszoba fűtéssel és takarítással. Kötelességük az ismétlősök oktatásában és kántorságban is segédkezni.

Kérvények *július 19-ig* az *iskolaszék elnökséghez* intézendők. 177 1—2

Boldogasszonyba (Mosonm.) egy róm. kath. okleveles tanító kerestetik. Fizetése: 700 korona és butorozott szoba. Kötelessége: az egyik osztályban tanítani; az ismétlősöket oktatni és a kántorságban segédkezni. Fölszerelt kérvények *július 10-ig* a róm. kath. *iskolaszékhez* küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 184 1—1

Pályázat a **könyvi** róm. kath. elemi iskolánál megürült osztálytanítói állásra. Évi fizetés 800 korona és lakás egy butorral ellátott szoba. Csak okleveles tanítók pályázhatnak, a kik kérvényüket és bizonyítványukat f. évi *július hó 12-ig* a könyvi iskolaszék elnökségéhez terjesztsek be. (Köny, Györmegye.) 182 1—1

Kassai egyházmegye.

A nagy-ladnai róm. kath. egyház kántortanítói állomásra ezennel pályázat hirdettek. Javadalmazása: 9 hold szántótól és rét; a vallási alapból 25 kor. 62 fill. Kis-Ladna és Nagy-Ladna községtől 92 kor. Tandij Nagy-Ladna 13 zsell. 26 kor. Kis-Ladna községtől 67 kor. Párhár 12 régi köb. roz. 2 1/2 véka főzelek és 19 korona; 41 méf. bükkgalyfa beszállítva; otyasütésért 14 kor.; stóla 200 korona, 2 szobától álló lakás, konyha, pince és gazdasági épületek. Pályázati vizsga a nagy-ladnai lelkészakban (vasuti megálló helyben) főt. *Krucsilák István* ker. esperes úr elnöklele alatt *július hó 5-én* tartatik; személyes megjelenés kívántatik. Szent-István, 1902-ik évi június hó 20-án *Krucsilák István*, esperes. 174 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A csötörtöki (Trencsénm.) róm. kath. államilag segélyezett önálló tanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: 800 korona, egy szoba és konyha. Kötelessége a mindennapi és ismétlőiskolában rendszeresen tanítani. A kérvények *július hó 15-ig*, *Ludvígh Gyula* plébános, iskolaszéki elnökhöz Bossács, terjesztendők be. 180 1—1

Pécsi egyházmegye.

Baranyamegyei Kis-Nyárad fiókközségben a kath. kántortanítói állás betöltendő. Fizetése az uradalomtól és községtől készpénzben, fában, stólaban 468-18 kor., terményekben 227 kor., 13396 □ól földben és rétbén 330 kor., fuvarokban 16 kor., összesen 1061-18 kor., díjlevél szerint. Tannyelv magyar-német. Pályázati határidő *július 13.* Enekpróba szükséges. Fölszerelt kérvények Babareczra a *plébániahivatalhoz* intézendők. 188 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **konczházai** (Ungmege) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1. tisztos lakás (meleg konyhával) és kamrával; 2. készpénzben az egyházmegyétől 80 korona; 3. a községtől 300 kor. 4. tüzfaiilletéke a beszállítást is számítva 64 kor.; 5. terményben 14 köböl roz. 124 korona értékben; 6. államsegély 234 korona és ötödéves korpótlék. Tannyelv magyar. Fölszerelt folyamódványok folyó évi *július hó 31-ig* *Lawrenszy Ferenc* iskolaszéki elnökhöz Eördarmara, u. p. Ung-Tarnócz terjesztendők be. 167 2—2

Szombathelyi egyházmegye.

Az **istvánfalvi** (Szent-Gotthárd mellett Vasmegeyében) róm. kath. osztálytanítói állásra *július 13-ig* bezárólag pályázat hirdettek. Jövedelem: 640 kor. készpénzben, 8 mtr. tüzifa = 16 kor. Lakás 1 szoba butorral. Csak okleveles tanítók pályázhatnak, kik a kántoriakban segédkezni képesek. Választás július 13-án. Istvánfalván 1902 június 25-én. *Fodor Károly*, iskolaszéki elnök. 187 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Tihanyban (Zalamege) róm. kath. tanítónői állás rendszeresítettén, arra *július 20-ig* bezárólag pályázat

hirdettek. Fizetése: évi 600 korona, havi előleges részletekben, butorozott szoba, fűtés és takarítással. Kötelmei: a mindennapi és ismétlő leánygyermeket külön osztályban tanítani, őket a szentmisékre elkísérni s rájuk fölügyelni. Oklevéllel, születési és működési bizonyítványokkal fölszerelt kérvények az iskolaszékhez cizmezve főtisztelendő *Sipőcz Benedek* elnök úrhoz terjesztendők be. Megvalasztott állását szeptember 1-én köteles elfoglalni. Teczely János ötánító. 185 1—1

Orgonatórom II. füzetét 2 korona, két új gyászénekeket 70 fillér beküldése után bérmentve megküldöm. *Lengyel Géza* Vizvár (Somogymege). 179 1—1

Most jelent meg! * Most jelent meg!

A leánymamák fia.

Vig regény négy kötetben.

Írta:
KINC S ISTVÁN.

Szép angolvaszonkötésben ára 4 korona.

Megrendelhető:
a Szent-István-Társulat
könyvkiadóhivatalában.
(Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28. szám.)

GÉPEKKEL BERENDEZETT 🏆 🏆 🏆

🏆 🏆 **ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.**

175 1—52

Rieger

Testvérek

Budapest 🏡
Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerdorff (Üsztr.-Sziezia) os. es kir. udv. orgonagyáranak fiókja. Legolcsóbb áron kiváló légnomasu (pneumatik) orgonákat szállítanak.

A Szent-István-Társulat kiadásában

(Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28b.)

megjelent közép-, polgári- és képezdei tankönyvek.

- Demény Dezső.* Alapvető hittan. Középsk. használatra. (Főgyházm. jóváhagyással.) Ára füzve 88 fillér, vászonkötésben ... 1 kor. 20 fillér.
- Demény Dezső.* Ágazatos hittan. Középsk. felsőbb osztályai számára. (Főgyházm. jóváhagyással.) Ára füzve 1 kor. 20 fill., vászonkötésben 1 kor. 60 fillér.
- Demény Dezső.* Erkölcstan. Középsk. felsőbb osztályai számára. (Főgyházm. jóváhagyással.) Ára füzve 1 kor. 20 fillér, kötve ... 1 kor. 60 fillér.
- Demény Dezső.* Egyháztörténelem. Középsk. felsőbb osztályai számára. (Főgyházm. jóváhagyással.) Ára füzve 1 kor. 20 fillér, kötve ... 1 kor. 60 fillér.
- Gerely József.* Képes biblia, vagyis az Űdvösség története. (Külön kiadás. Polgári iskolák számára. 72 fametszésű képpel. (Sajtó alatt))
- Gerely József.* Római Katolikus Szerartástan. *Közép kiadás.* Polgári iskolák számára. 56 fametszésű képpel. Ára füzve ... 1 kor. 40 fillér.
- Gerely József.* Római Katolikus Szerartástan. *Nagy kiadás.* Középsk. és képzők számára. 78 fametszésű képpel. Ára füzve... 1 kor. 80 fillér.
- Vargha Dezső dr.* Egyháztörténelem. Iskolai használatra. (Főgyházm. jóváhagyással.) Füzve 1 kor. 40 fillér, kötve ... 1 kor. 80 fillér.
- Pókorny Emánuel dr.* Ószövetségi bibliai történetek. Középsk. használatra. (Főgyházm. jóváhagyással.) 42 illusztrációval és 1 térképpel. Füzve 1 kor. 20 fillér, kötve ... 1 kor. 60 fillér.
- Pókorny Emánuel dr.* Újszövetségi bibliai történetek. Középsk. számára. (Sajtó alatt.)
- Hajdú Tibor dr. és Zoltány Irén dr.* Lélektan és Gondolkodástan. Középsk. használatra. Második kiadás. (Engedélyezve 2044/1898. szám a.) Ára füzve 2 korona 40 fillér, vászonkötésben ... 2 kor. 80 fillér.
- Bartha József dr.* Magyar nyelvtan, mondattani alapon. Közép- és polgári iskolák I. és II. osztálya számára. (Engedélyezve 1063/1900. szám a.) Ára füzve 1 korona 20 fillér, vászonkötésben ... 1 kor. 60 fillér.
- Bartha József dr.* Rendszeres magyar nyelvtan. Közép- és polgári iskolák III. osztálya számára. (Engedélyezve 10. 0/1902. sz. a.) Ára füzve ... 1 kor. 40 fillér.
- Bartha József dr.* A magyar nemzeti irodalom története. (Engedélyezve 1333/1900. sz. a.) Ára füzve 5 kor. 20 fill., vászonkötésben ... 5 kor. 80 fillér.
- Borosay Dávid.* Algebra a középsk. számára. (Engedélyezve 3357/1901. sz. a.) Ára füzve 4 kor. 20 fillér.
- Cserép József dr.* Latin nyelvtan. I. Alaktan a gymnasiumok számára. (Engedélyezve 906/1902. szám alatt.) Ára füzve ... 1 kor. 60 fillér.
- Cserép József dr.* Latin olvasó- és gyakorló-könyv a gymnasium I. és II. osztálya számára. 46 képpel. (Engedélyezve 907/1902. sz. a.) Ára füzve ... 2 kor. 20 fillér.
- Ember Károly és Kovács Pál.* Számítan a polgári és felsőbb leánysk. I—II. osztályai számára. Füzve 1 kor. 40 fillér, kötve ... 1 kor. 80 fillér.
- Jákó János dr. és Ujházy László.* A magyar királyság földrajza. Középsk. I. osztálya számára. 87 fametszettel. (Enged. 849/1902. sz. a.) Füzve 1 kor. 80 fillér.
- Kiss Ernő dr.* Stilisztika és poétika felsőbb leánysk. és tanítóképzők számára. Füzve 2 korona 40 fillér, kötve ... 2 kor. 80 fillér.
- Prónai Antal dr.* Magyar olvasókönyv a középsk. I. osztálya számára. Képekkel. (Engedélyezve 1211/1900. sz. a.) Ára füzve 1 kor. 60 fill., vászonkötésben 2 kor.
- Prónai Antal dr.* Magyar olvasókönyv a középsk. II. osztálya számára. (Engedélyezve 1871/1901. sz. a.) Ára füzve 2 kor. 40 fillér, kötve ... 2 kor. 80 fillér.
- Prónai Antal dr.* Magyar olvasókönyv a középsk. III. osztálya számára. (Engedélyezve 1523/1902. sz. a.) Ára füzve ... 2 kor. 80 fillér.
- Ujházy László.* A magyar nemzet történelme. Középsk. alsó osztályai számára. I. rész a harmadik osztály számára. 36 ábrával és 3 térképpel. (Engedélyezve 1493/1900. sz. a.) Ára füzve 1 korona 80 fillér, vászonkötésben... 2 kor. 20 fillér.
- Ujházy László.* A magyar nemzet történelme. Középsk. alsó osztályai számára. II. rész a negyedik osztály számára. 56 ábrával és 4 térképpel. (Engedélyezve 4431/1900. sz. a.) Füzve 2 kor. 40 fill., kötve 2 kor. 80 fill.
- Ujházy László.* A magyar nemzet történelme. Iskolai használatra. Felsőbb leánysk. és tanítóképző-intézetek számára. 92 ábrával. Ára füzve 2 kor. 40 fillér, kötve ... 2 kor. 80 fillér.
- Ujházy László.* Egyetemes történelem. Középsk. felső osztályai számára. I. rész. Az ötödik osztály részére. 147 fametszettel. (Engedélyezve 1402/1902. szám a.) Ára füzve ... 3 kor. 60 fillér.

Bereztetés céljából kívánatra bérmentve és ingyen szolgát mutatványpéldánnyal a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala.

Stephaneum nyomása Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.